

Sygn. akt II Ca 1382/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Monika Końska (spr.)**

Sędziowie: **SSO Beata Piwko**

SSO Barbara Dziewięcka

Protokolant: st. prot. sąd. Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2015 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Kielcach

zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. I C 1289/13

oddala apelację.

II Ca 1382/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 VII 2014r Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanego Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kielcach na rzecz powódki D. G. kwotę 1365,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2013 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części; nie obciążył powódki kosztami procesu.

Rozstrzygnięcie to Sąd oparł o następujące ustalenia:

Prawomocnym postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie o sygn. akt VIII Ns 20/08 Sąd Rejonowy w Kielcach zezwolił Skarbowi Państwa – (...)na złożenie do depozytu sądowego kwoty 923 607zł tytułem odszkodowania za wywłaszczoną na rzecz Skarbu Państwa decyzją Wojewody (...)z dnia 28 maja 2007 roku znak (...)nieruchomość o nieuregulowanym stanie prawnym, w ewidencji gruntów oznaczoną jako działki nr (...)o powierzchni 0,2352 ha, (...)o powierzchni 0,7438 ha, (...)o powierzchni 0,0922 ha, (...)o powierzchni 0,0696 ha, położoną w obrębie (...) C.gmina G., przy czym Sąd zastrzegł, że kwota ta ma być wypłacona osobie lub osobom, które wykażą swój tytuł prawny do tych nieruchomości na dzień, kiedy decyzja o stwierdzeniu nabycia przez Skarb Państwa przedmiotowych nieruchomości stała się ostateczna.

Wymagana kwota 923 607 zł została wypłacona i zaksięgowana pod pozycją Sd. (...).

Prawomocnym postanowieniem częściowym z dnia 15 listopada 2012 roku w sprawie

o sygn. akt I Ns 671/12 Sąd Rejonowy w Kielcach wydał D. G. kwotę 19241,81 zł ze złożonej w depozycie Sądu Rejonowego w Kielcach przez Skarb Państwa –pod pozycją Sd. (...) sumy 923 607 zł. W realizacji w/w postanowienia, powódce z depozytu w sprawie o sygn. akt I Ns 671/12 w dniu 25 marca 2013 roku została wypłacona kwota 17 876,52 zł. Obecnie pod poz. Sd (...), pod którą została zaksięgowana kwota 923 607 zł, nie znajdują się żadne środki.

Postanowieniem końcowym z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie o sygn. akt I Ns 671/12 Sąd Rejonowy w Kielcach umorzył postępowanie. Akta zostały przesłane do Sądu Okręgowego w Kielcach wraz z zażaleniem D. G. na powyższe postanowienie, które wciąż nie zostało rozpoznane.

Stosownie do treści art. 693¹⁴ k.p.c, na żądanie wierzyciela sąd postanowi wydać mu depozyt, jeżeli zachodzą warunki określone we wniosku o złożenie do depozytu. Prawidłowe złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego jest surogatem wykonania zobowiązania lub podstawą żądania wykonania zobowiązania przez drugą stronę stosunku zobowiązaniowego. Zwolnienie się z wykonania zobowiązania przez złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego jest prawem dłużnika, które przysługuje dłużnikowi w wypadkach przewidzianych w ustawie. Depozyty sądowe służą zabezpieczeniu realizacji już istniejącego lub przyszłego roszczenia w ten sposób, że gwarancją zaspokojenia jest przechowywany przedmiot, za który odpowiedzialność na podstawie ustawy ponosi Skarb Państwa. Obowiązkiem zaś przechowawcy jest zachowanie oddanej mu rzeczy w stanie niepogorszonym lub zapłata odszkodowania oddającemu rzecz na przechowanie, jeżeli czasie przechowania rzecz uległa uszkodzeniu. W razie oddania na przechowanie pieniędzy lub innych rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, w zasadzie dochodzi do skutku umowa przechowania (art. 835-844 k.c). Jednakże gdy z przepisów szczególnych albo z umowy lub z okoliczności wynika, że przechowawca może rozporządzać oddanymi mu na przechowanie pieniędzmi lub innymi rzeczami oznaczonymi tylko co do gatunku, zostaje zawarta umowa depozytu nieprawidłowego (art.845 k.c).

Okolicznością bezsporną było, że prawomocnym postanowieniem częściowym z dnia 15 listopada 2012 roku w sprawie o sygn. akt I Ns 671/12 Sąd Rejonowy w Kielcach wydał powódce kwotę 19 241 31 zł ze złożonej w depozycie tutaj. Sądu przez Skarb Państwa (...)pod pozycją (...)sumy 923 607 zł i, że w wykonaniu tego postanowienia powódce wypłacono jedynie 17 876,52 zł.

Przechowawca w umowie depozytu nieprawidłowego ma obowiązek zwrotu nie tych samych pieniędzy czy innych rzeczy oznaczonych co do gatunku, ale takiej samej ilości pieniędzy czy rzeczy, tego samego gatunku i tej samej jakości. Obowiązek zwrotu spoczywa na przechowawcy nawet wówczas, gdy przechowawca utracił przedmiot depozytu bez własnej winy.

Niniejszym pozwem powódka domagała się m.in. zasądzenia różnicy pomiędzy kwotą jej wypłaconą a kwotą, która miała zostać jej wydana na mocy rzeczzonego postanowienia częściowego. Różnica ta wynosi 1365,29 zł (19 241,81 zł – 17 876,52 zł) i taka też kwota w ocenie Sądu winna zostać zasądzona na rzecz powódki od pozwanego. Skoro bowiem prawomocnym postanowieniem częściowym Sąd w sprawie I Ns 671/12 orzekł, że powódce z depozytu sądowego należy się kwota 19 241,81 zł, to winna ona zostać jej wydana. Z chwilą uprawomocnienia się przedmiotowego postanowienia powódka była dopiero uprawniona do żądania wydania określonej kwoty pieniędzy, a pozwany obowiązany był do wydania pieniędzy w kwocie wynikającej z rzeczzonego postanowienia. Skoro pozwany odmówił wypłaty, roszczenie w tym zakresie okazało się zasadne w oparciu o przepis art. 844 §1kc.

Sąd uwzględnił żądanie powódki w zakresie odsetek i zasądził je od dnia następującego po dniu wypłaty kwoty 17 876,52 zł, tj. od dnia 26 marca 2013 roku. Podstawą prawną rozstrzygnięcia o odsetkach jest art. 481 § 1 i 2 k.c.

W pozostałej części powództwo zostało oddalone. Zważyć bowiem należy, że w sprawie o sygn. akt I Ns 671/12 D. G. domagała się także wypłacenia z depozytu sądowego sumy 1374,42 zł co do której nie orzeczono we właściwym trybie nieprocesowym, czy należy ją wydać z depozytu. W ocenie Sądu żądanie w tej części, tj. co do zapłaty kwoty

1374,42 zł jest przedwczesne i jako takie podlegało oddaleniu. Postanowienie w sprawie I Ns 671/12 z dnia 31/01/2014 roku w przedmiocie umorzenia jest nieprawomocne. Dla żądania wydania na rzecz wierzyciela kwoty pieniężnej złożonej do depozytu sądowego zostało zastrzeżone postępowanie przewidziane w dziale V kpc „sprawy depozytowe”. To w tym postępowaniu nieprocesowym sąd właściwy w sprawach depozytowych bada, czy zachodzą warunki do wydania z depozytu i kto jest osobą uprawnioną. Dopiero na wypadek, jeśli sąd właściwy w sprawach depozytowych orzeknie, że powódka jest wierzycielem uprawnionym, któremu należy wydać depozyt, a wypłacenia tej kwoty odmówi przechowawca – pozwany powództwo o zapłatę okaże się zasadne.

Stosownie do treści art. 102 k.p.c, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu; jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. W ocenie tut. Sądu zasadne jest odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu. Sytuacja majątkowa powódki jest trudna, co potwierdza m.in. postanowienie z dnia 14 stycznia 2014 roku przedmiocie zwolnienia jej od opłaty od pozwu w całości. Powódka nie uzyskuje dochodów. Prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z mężem, który pobiera bardzo niskie wynagrodzenie za pracę. Po zaspokojeniu niezbędnych wydatków koniecznych do godziwego utrzymania siebie i rodziny, powódka nie może sobie pozwolić na odłożenie żadnych kwot. Ponadto charakter niniejszego postępowania, a więc dochodzenie kwoty przyznanej prawomocnym postanowieniem częściowym tut. Sądu z dnia 15 listopada 2012 roku (sygn. akt I Ns 671/12) także przemawia za niniejszym rozstrzygnięciem.

W apelacji pozwany zarzucając naruszenie prawa procesowego, tj. art. 227 w zw. 233 kpc, które to naruszenie miało wpływ na treść orzeczenia poprzez pozostawienie poza sferą rozważań i analizy znacznej i istotnej części zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wskazującego na brak zasadności zasądzenia od Pozwanego Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Kielcach kwoty na rzecz Powoda między innymi pominięcie okoliczności, iż Powódka dotychczas nie wyrażała zastrzeżeń zakresie kwoty, jaka jej została wypłacona z depozytu sądowego pomimo, iż minął okres 6 miesięcy od dnia wypłaty kwoty z ww. depozytu, a nadto jak wynika z raportu wpłat z księgi: sumy depozytowe Sądu Rejonowego w Kielcach, pod pozycją (...)znajduje się obecnie o zł wnosił o zmianę wyroku w części zasądzającej kwotę 1.365,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami i w konsekwencji oddalenie powództwa w tej części oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych; ewentualnie na wypadek uznania przez Sąd, iż Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości – o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Stan faktyczny sprawy jest w istocie bezsporny i daje się sprowadzić do ustalenia, że na mocy postanowienia częściowego w sprawie I Ns 671/12 powódce należała się wypłata z depozytu sądowego kwoty 19 241,81 zł, podczas, gdy faktycznie pozwany wypłacił jej 17 876,52 zł.

Na skutek zdeponowania przedmiotu świadczenia dochodzi do powstania stosunku prawnego (według doktryny posiadającego wiele cech umowy przechowawczej), zgodnie z którym Skarb Państwa jest odpowiedzialny za złożony do depozytu sądowego przedmiot. W przypadku, gdy do depozytu sądowego przyjmowane są pieniądze mamy do czynienia z depozytem nieprawidłowym (art. 845kc). Przechowawca w umowie depozytu nieprawidłowego ma obowiązek zwrotu nie tych samych pieniędzy czy innych rzeczy oznaczonych co do gatunku, ale **takiej samej ilości pieniędzy czy rzeczy, tego samego gatunku i tej samej jakości**. Obowiązek zwrotu spoczywa na przechowawcy nawet wówczas, gdy przechowawca utracił przedmiot depozytu bez własnej winy.

Skoro więc pozwany jako przechowawca nie wypłacił powódce całej kwoty oznaczonej w postanowieniu I Ns 671/12, to roszczenie odszkodowawcze dochodzone w niniejszej sprawie jest usprawiedliwione w oparciu o przepis art. 845kc w zw. z art. 844§1 kc w zw. z art. 471kc.

W toku rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy pozwany w istocie nie przeciwstawił żądaniu powódki żadnego argumentu (zarzutu). Nie wskazał żadnej okoliczności tłumaczącej brak pokrycia należności powódki na prowadzonym rachunku depozytowym. Także stanowisko prezentowane w apelacji ze względu na ogólnikowość sformułowań i brak konkretów nie może odnieść zamierzonego skutku. W szczególności powoływanie się na zerowy stan konta depozytowego nie czyni powództwa niezasadnym, a przeciwnie- stanowi uzasadnienie realizowanego przez powódkę roszczenia. Gdyby bowiem na rachunku depozytowym znajdowała się wystarczająca kwota do niniejszego procesu w ogóle by nie doszło, bo została ona po prostu wypłacona zgodnie z postanowieniem INs 671/12. Dopiero brak zaspokojenia powódki urzeczywistniał dochodzone roszczenie odszkodowawcze.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz dzieląc ustalenia i wnioski Sądu Rejonowego i przyjmując je za własne Sąd Okręgowy oddalił apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw (art. 385kpc).

SSO. M. Kośka SSO B. Piwko SSO B. Dziewięcka